

СОЛОМІЯ ШПАК
Науковий керівник:
д.е.н., професор Савельєв Є. В.

ШЛЯХИ БОРОТЬБИ З ОФШОРИЗАЦІЄЮ ЕКОНОМІКИ

Для того, щоб збільшити доходи Державного бюджету України починаючи з 2013 року, був введений закон про трансфертне ціноутворення. Завдяки трансфертним цінам з України в офшори за останні декілька років було виведено близько 100 млрд. грн., а сама країна витрачає 20 млрд. грн на податки і збори кожного року.

Відповідно до цього використовуються різні схеми [1, с. 78–79]. Якщо використовувати схему «компанія-посередник», то офшорна компанія відіграє роль проміжної ланки при експорті товарів між українською компанією та іноземним партнером, а в угодах використовується реінвойсинг.

Заниження цін при експорті відбувається таким чином:

1. українська компанія виступає експортером і постачає товари компанії, яка уже зареєстрована в офшорній зоні за зниженою ціною.
2. ця офшорна компанія по ринковій ціні перепродує отриманий товар іноземному партнеру
3. отриманий прибуток залишається в офшорній компанії і не підлягає оподаткуванню.

При використанні даної схеми може відбуватися контроль за повнотою нарахувань податків через податкові органи, які мають право перевіряти застосування цін при зовнішньо-торгівельних операціях.

Сутність схеми «компанія – посередник» при імпорتنні товарів:

1. офшорна компанія закупає товари в іноземного партнера у відповідності до ринкової ціни
2. офшорна компанія здійснює перепродаж товарів українському партнеру за зниженою ціною
3. різниця від таких операцій залишається в офшорі

Крім запропонованих схем можна використовувати «агентську» схему. Через неї можна прямо не працювати через офшор, а також ускладнити саму схему і зробити її більш «чистою». Повною протилежністю офшорам є оншори.

Державна податкова служба в 2012 році представила законопроект щодо обмеження трансфертного ціноутворення аби боротись з такими схемами. Методи визначення цін у контрольованих операціях відповідають світовій практиці і ст. 29 Податкового кодексу України. В основі даного законопроекту лежить контроль операцій, які відбуваються всередині групи компаній між особами, пов'язаними між собою та зовнішньоекономічні угоди з резидентами країни, які характеризуються низьким рівнем оподаткування. До таких операцій відносяться ті, в яких сукупний річний обсяг з контрагентом дорівнюватиме або перевищуватиме 50 млн. грн. Для грейдерів торговельна націнка становитиме 5% в зовнішньо-торгівельних операціях. В даному законопроекті існує перехідний період, передбачений до 1 січня 2018 року в основних галузях

економіки України: металургія, хімічна промисловість, вугільна промисловість та аграрно-промисловий комплекс.

Підтвердженням того, що проблеми офшорів існують, є показники обсягів прямих інвестицій, які отримує Україна з ЄС. Найбільшим інвестором України виступає Кіпр з показником в 14,5 млрд. дол. [2, с. 67]. Діяльність України та Кіпру регулює угода про запобігання подвійному оподаткуванню. Компанії, які зареєстровані на Кіпрі також виконують роль посередників в експортно-імпортних операціях з Україною.

Для боротьби з офшоризацією українською економікою, аби мінімізувати відтік капіталу та перекрити офшорні схеми, Верховна Рада України зареєструвала законопроект № 11284 «Про внесення змін в деякі законодавчі акти України відносно подальшого удосконалення адміністрування податків і зборів».

ЛІТЕРАТУРА

1. Вишинська Т. А. Використання офшорних юрисдикцій як засіб мінімізації податків у сфері зовнішньої торгівлі / Т. А. Вишинська // *Економіка та держава*. – 2012. – № 11 – с. 76–78.

2. Офшорний вузол для України // *Вісник податкової служби України*. – 2012. – № 40. – с. 67–69.